

Encarna Bodelón. Berdingoaren bila

Zuzenbidean doktorea eta Antígona ikerketa taldeko zuzendaria da Encarna Bodelón (Bartzelona, 1967). “Generoa eta Berdintasuna” eta “Indarkeria matxisten” graduatu ondoko ikastaroen zuzendarikidea da eta bere ikerketa lerro nagusiak, generoa eta zuzenbidea, eta emakumeen zigor penala izan dira, bertze hainbaten artean.

“Gizonezkoek euren egitasmo feministak sortu beharko lituzkete”

Saioa Baleztena

@SaioB

ARGAZKIAK: JORDI BORRAS

Zuzenbide feminista

“Zuzenbidea ikusmolde feministatik bizi dut. Ikasketak hasi ahala konturatu nintzen zuzenbidea neutraltzat jotzen den arren, gaur egun etnozentrismo juridiko gisa izendatzen dugun horretan oinarrituta egon dela betidanik. Beraz, 90eko hamarkadako hastapenetan Espainian zuzenbide formazio feministarik ez zegoenez, Holandara joan nintzen ikastera. Orduan konturatu nintzen emakumeon eskubideak ez daudela erabat bermatuta eta, ondorioz, erakundeak sortu direla geure beharrak kontuan hartu gabe”.

Zein da zure ustez emakumeon eskubideen osasuna gaur?

Nazioartean aurrera egin dugu emakumeon eskubideen aitorpenean, baina horrek ez du esan nahi soziologikoki desberdintasunak gainditu ditugula. Europar Batasunean, adibidez, gizon-emakumeen aldea gutxizetik urruti, hazten ari da. Adibidez, Katalunian zein Espainiako Estatuan ugariak dira hainbat eta hainbat aldagai ekonomiko, hala nola, soldataren arrakala edo emakumeon langabezia. Kezkagarria da oso.

Zenbateraino hobetu da egoera azken urteotan?

Zuzenbidearen arloan, kontzientzia feminista asko hazi da: 90eko hamarkadan ez zegoen jurista feministarik eta orain, aldiz, bai. Baina kasu, oraindik ere, zuzenbideak ez ditu emakumeon eskubideak bermatzen. Zailtasunak desberdinak dira gaur egun, baina bere horretan jarraitzen dute. Sarri gertatzen da eskubide bat ase bezain agudo desberdintasun-gune bat irekitzen dela. Eskubideen borroka etengabeko bilakeran dago.

Antígona ikerketa taldeko zuzendaria zara. Noiz eta nola jaio zen?

Duela 15 urte sortu genuen Zuzenbide Filosofiako hainbat irakaslek. Gure helburua hastapenetik izan zen zuzenbideko irakaskuntza eta ikerketa feminista sustatzea. Urte hauetan guztietan graduatu ondoko hainbat espezializazio sortu ditugu, tartean, eraso matxisten inguruan Espainian egin daitekeen ikasketa bakarra. Bestalde, zuzenbideko ikerketa feminista jorratzen dugu.

Zertan aldatu da taldea?

Jende aunitz hezi dugu, prekarietatearen testuinguru tarteko, ikasketak amaitzeko Espainiatik kanpora erbestera behar izan dutenak. Taldea aldatzen joan da, beraz, baina, ikerketa hainbeste zigortu duen krisi ekonomikoaren gaineratik, lortu dugu etengabeko garapenean egotea, pozik gaude.

Feminismoa sarri aitortzen zaigu emakumeoi. Gizonezkoek ere egongo da tartean, ezta?

Nahi baino gutxiago. Antígonan adibidez, %95 emakumezkoak gara. Oro-

korrean oso zaila da gizonezkoak zuzenbide feministara erakartzea. Joera orokortua dela esango nuke, graduondokoetan ere 25 ikasletik urtero gizonezko bat edo bi izaten dira, gehienez ere. Gizonezkoek arazo larria dute, eta feminismora batu baino, euren egitasmo feministak sortu eta autokritika egin beharko lukete. Baina, zoritxarrez, ez dago gaur gaurkoz gizonezkoen egitasmo feministarik.

Hitz egin dezagun espetxe zigorrak. Generalitateko kontseilarien espetxeratzeak berpiztu du emakumeen eta kartzelen eztabaida. Zein iritzi duzu?

Isilarazita dago kartzelen gaia orokorrean, baina zer esanik ez emakumezkoen espetxeratzearena. Espainian eta Katalunian hauen espetxeratzea %6aren bueltan da, baina murrizta izateak ez du justifikatzen gaiak ez hitz egitea. Emakumezkoen espetxeratzea bereziki larria da, gizonezkoenean agertzen diren arazoak larriagotzen direlako. Hala nola, familien deserrotzearen, arazo ekonomikoaren edo bazterketaren bitartez. Baina ez hori bakarrik, emaku-

"Espetxeek, gaur gaurkoz, ez dute funtziorik asetzen. Espetxeak gizartearen porrota dira".

meen espetxeetan bazterketa ikaragarria dago generoari lotuta.

Kataluniak Estatu independente izatea lortzen badu, zein izan beharko litzateke espetxeen funtzioa?

Itxi beharko lirarteke. Emakumeena abiapuntu interesgarria da, oso erraza baita emakumezkoen espetxe guztiak ixtea: emakumezkoen %95a jabeagoaren kontrako delitu txikiak eta drogen salerosketa dela-eta dago espetxeratuta. Beraz, argi dago espetxeek, gaur gaurkoz, ez dutela funtziorik asetzen. Espetxeak gizartearen porrota dira.

Nola aldatu daiteke presondegiatako sistema?

Azpiegiturari dagokionez aldaketak egin dira, baina ez da sustatu espetxeratzearen funtzioaren inguruko eztabaida sakonik. Ezinbestekoa da espetxe sistemaren alternatibak sustatu eta testu-

guru aldatzea. Adibidez, jabetzaren kontrako delituen edo droga trafikoen aurrean espetxeratzearen zigorrak alternatiboak daude. Zentzurik ba al du kokaina kilo erdia trafikatzeko duen emakume batek 6 urte ematea preso? Zigorrak horrek zerbait konpontzen al du gure gizartearen? Ezer ez. Baina, ez hori bakarrik, hilketa bat egiten duen edonork arreta berezia behar du, baita egin duen mina konpontzeko ere. Espetxeratzeak ez du ezer konpontzen.

Amaitu aurretik, zein dira berdintasunaren aldeko erronka nagusiak?

Geure sistema ezaugarritzen duen eredu patriarkal neoliberalaren kontrako borroka nekeza da, eta lan asko dugu egiteko, baina baikorra naiz feminismoa geroz eta biziago ikusten baitut. Uste dut erronka nagusia orain gizonezkoekin lan egitea dela: lan asko egin dugu prebentzioari dagokionez, baina gizonezkoak ez dira mugitu. Bestalde, ezinbestekoa da zainketari dagokion lana gizarteratzea, eta azkenik, emakumeen pobrezia kontrako neurriak hartzea ezinbestekoa da. ■

ADI, SPOILERRA! Urkullu izango da Mr. Robot telesailaren protagonista berria

Mr. Robot telesail arrakastatsuen laugarren denboraldiko protagonista izateko eskaintzari baietz esan dio Iñigo Urkulluk. Patxi Lopezek irekitako bideari jarraiki, politikari eta antzezle lanak uztartuko ditu aurrerantzean lehendakariak.

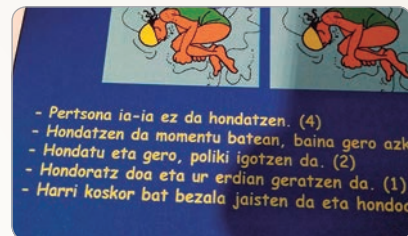
Sabin Etxetik adierazi dutenez, pantaila handira salto egitea ez da lehendakariak aurpegiko paralisia duela dioen zurrumurrua gezurtatzeko saiakera. Oposizioak, aldiz, gogor salatu du De Miguel auzitik arreta desbideratzeko

“ke-bonba” dela. “Ez da zilegi telebista baliatu nahi izatea karrera politikoa sustatzeko” adierazi du EH Bilduko Maialen Iriartek, EAJko Joseba Agirretxearekin izandako tertulian.

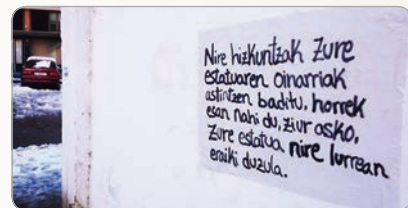
Sam Esmail zuzendari estatubatuarra giltzarri izan da EAEko lider gorenaren fitxajea. Zapping egiten ari zela, nahi gabe EiTBSat sintonizatu eta Urkulluren Gabonetako mezua ikustean “oh my garden!, the real Mr. Robot!” oihukatu omen zuen. Ajuria Eneatik gertuko iturriek

SAREAN ARRANTZATUA

Pertsona hondatzeko arriskua, ez baduzu igeri egiten ikasten

Kaleko egia

baieztatu digutenez, ez da lehendakariak jaso duen lehen eskaintza zinematografikoa: “The Iceman, Gorilas en la niebla eta Xora filmen bigarren zatien figurante agertzeko eskaintzei uko egin die, oraingoa, baina, Toni Cantóren aholkuak erabakigarriak izan dira Mister Roboten papera onartzeko”. Zurrumurrua jakin bezain pronto, ETBk iragarri du etzi emitituko duela “Alonsotegiko alegantzia” izeneko bi orduko dokumentala gaian sakontzeko.

Emmanuel Macronek borroka armatua defendatu du eta herritarrak armak hartzera deitu

Frantziako presidentek urrats bat gehiago eman du politikaren modernizaziorantz: prentsak neurri aurrerakoitzat jo du Macronek iragarritako soldadutzaren berrezarpena. “Herritarrak armak erabiltzen trebatuko dira, hori ona da Macron lideratzen ari den iraultza azken bururaino eramateko”,

idatzi du Patrick Tagueule zutabegile komunista ezagunak. Derrigorrezko zerbitzu militar berria ezartzeaz gain, Macronek bere karguaren izena ere aldatuko du: presidente izatetik, Frantziako Herri Errepublika Demokratikoko Lider Gorena izango da aurrerantzean.

